

Nr 12 1956
38 ÅRG.

UPPLAGA 12.800 EX.

BRANDKÄRS- tidsskrift

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 213606 - POSTGIROKONTO NR 4870

Å r s s l u t

Åter står vi inför ett nytt årsskifte och tankarna dröjer en stund vid det gångna året och vilka uppgifter det ställt oss brandmän inför.

Redan årets första månad inträffade en av de största bränderna på många år här i landet, då den stora tankbranden rasade inom AB Nynäs Petroleum Oljeraffineri i Nynäshamn. Brandpersonalen utsattes därvid för utomordentligt stora påfrestningar, men löste detta till trots sina uppgifter på ett synnerligen förtjänstfullt sätt.

Senare under året har många andra stora bränder inträffat i landet och orsakat att årets brandskador — såvitt kan bedömas då detta skrives — i varje fall torde komma att uppgå till storleksordningen 125 miljoner kronor. Och vad värre är: Långt över 100 människoliv har under årets spiltts i samband med brand.

Skall en sådan bakgrund motivera att vårt brandförsvaret skäres ned eller dess effektivitet minskas? Och kan det rådande spända läget ute i världen motivera en dylik åtgärd? Svaret måste bli ett klart NEJ. Brandförsvarets män avvakta med största intresse vad Brandförsvarsutredningen skall komma med för nyheter!

Låt oss i väntan härpå arbeta vidare på att stärka vårt brandförsvaret, var och en på sin ort: Låt oss inte förtrötts i att öka vårt vetande vid kurser och övningar; låt oss följa med utvecklingen vid anskaffning av materiel för att bekämpa de bränder av allt mer skiftande slag, som teknikens utveckling ställer oss inför; låt oss stå beredda att ingå som en kärna i civilförsvaret, och låt oss med vaken blick följa den kritik, som riktas mot oss!

Ur tidskriftens synpunkt har även det gångna året varit ett gott år. BRANDKÄRSTIDSKRIFT har alltjämt kunnat glädja sig åt en kraftigt ökad läsekrets. Vi hoppas att så skall bli fallet även under år 1957. Det är därvid synnerligen angeläget att just Ni hjälper oss med anskaffning av nya prenumeranter. Tidskriften kommer även under det nya året att behandla olika spörsmål, som kan intressera vår läsekrets, varvid tyngdpunkten som vanligt lägges på det släckande brandförsvaret.

Till läsare, medarbetare och annonsörer riktas ett tack för det gångna året med tillönskan om ett

GOTT NYTT ÅR!

Redaktören.

Syrgasapparat kontra tryckluftapparat

Brandchef Gunnar Nordström tar i nr 10/56 av denna tidskrift upp ett aktuellt problem, nämligen frågan om övergång från syrgas- till tryckluftapparater, som länge varit aktuell vid brandkårenna. Om en tryckluftapparat hade samma storlek och vikt samt samma användningstid som en syrgasapparat, skulle vi inte teka utan direkt övergå till tryckluftapparater.

Låt oss då först se på storleken. Utgår vi från att tryckluftapparaten bör ha ungefär samma storlek som syrgasapparaten kan vi inte ha mer än 2 st. 5 liters luftbehållare. Behållarna fyllda med luft (150 kg/cm²) väger c:a 12 kg, samma vikt som hela syrgasapparaten. Dessa behållare måste monteras på en ryggplatta och därtill kommer tryckregulator, andningsventil, rör m. m. Apparaten vikt blir då betydligt större än syrgasapparaten. Trycker man behållarna till 150 kg/cm², får man en luftmängd på 1500 l. Med en luftförbrukning av 40 l/min räcker luften i runt tal 40 min, vid en luftförbrukning av 30 l/min blir tiden 50 min o. s. v. Man frågar sig då: Hur mycket luft förbrukar en rökdykare pr minut vid ett normalt arbete på en eldsvåda? Man får nog räkna med 40 l/min. Men därmed får man inte fastslå att användningstiden för apparaten är 40 min! Luftförbrukningen är beroende av rökdykarens vikt, kondition och hur hårt arbete han utför. En korpulent person förbrukar mer luft än en mager. Detta kan man lätt övertyga sig om genom att låta rökdykarna utföra lika arbete och efteråt kontrollera luftförbrukningen. Härav ser vi att det är svårt, för att inte säga omöjligt, att beräkna användningstiden för en tryckluftapparat. Detta är beroende på att tryckluftapparatens har så kallat öppet system, till skillnad mot syrgasapparaten, som har slutet system. I syrgasapparaten har vi 150 l syrgas, som teoretiskt räcker 75 min vid en förbrukning av 2 l/min. En tryckluftapparat med en luftmängd på 1500 l har i runt tal 300 l syrgas, således dubbelt så mycket som syrgasapparaten. Men här får vi inte räkna med syrgasförbrukningen utan luftförbrukningen, eftersom vi vid utandningen låter luften lämna apparaten. Härvid går större delen av luftens syre förlorat.

Jämförelse mellan apparaterna.

Om vi gör en jämförelse mellan apparaterna

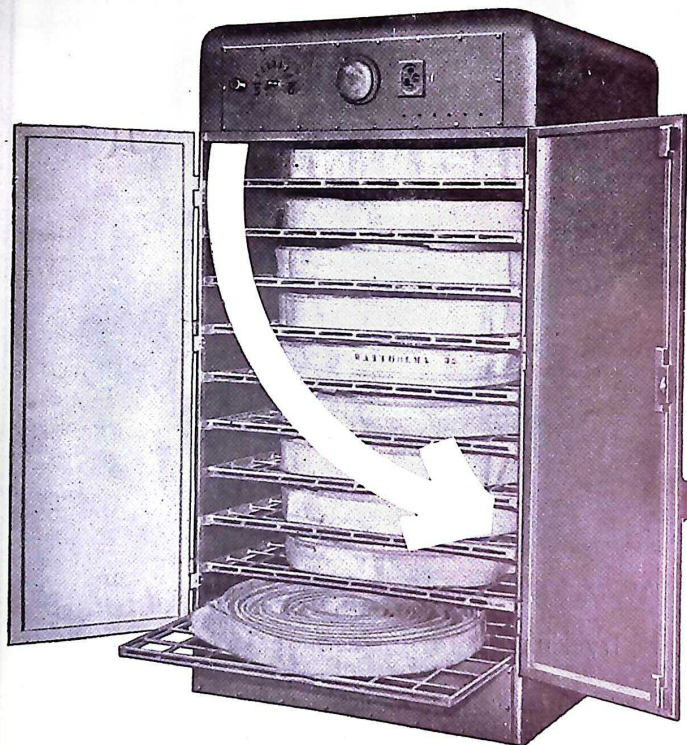
vid användningen, så har tryckluftapparaten den fördelen att den inandade luften är sval och skön. Om luftbehållarna har en temperatur av + 20°C blir den inandade luften c:a + 12°C beroende på att luften expanderar i tryckregulatorn. Rökdykaren får därför en sval och torr luft och blir inte så svettig i ansiktet, som när han använder syrgasapparat, där den fuktiga inandningsluftens temperatur kan stiga över + 50°C vid hårt arbete. Om en rökdykare med syrgasapparat utför ett så hårt arbete, att inandningsluftens temperatur går upp till + 45°C efter en halv timme, så blir inte arbetet i fortsättningen så effektivt som tidigare. Personligen vill jag påstå, att arbetsintensiteten därefter sjunker med 50 % eller mer. De prov som tidigare gjorts, i samarbete med Statens Institut för folkhälsan, har visat att en temperatur av + 46°C på inandningsluften är besvärlig. Vid detta läge kan man inte begära att rökdykaren kan fortsätta i samma takt som tidigare. Därför kan man inte säga att en syrgasapparat under alla förhållanden ger en effektiv användningstid av en timme.

Att en syrgasapparat är lättandad vet vi, och att detta är till stor fördel för bären kan ju inte bortförklaras. Annorlunda ställer det sig med tryckluftapparaten. På de olika typer och fabrikat som provats, öppnar andningsventilen från 5 till 40 mm vp negativt tryck. Visserligen känner man inte omedelbart att en apparat med 40 mm negativt tryck är 8 gånger tyngre att andas i, men efter en stund märker man skillnaden. Om vi nu skall övergå till tryckluftapparater, bör vi naturligtvis sträva efter att få apparater, som så långt som möjligt ger oss syrgasapparaten fördelar och samtidigt tar bort dess nackdelar.

Om man jämför sköteln av syrgas- och tryckluftapparater, så vet vi att syrgasapparaterna fordrar betydligt mer arbete än tryckluftapparaten. Syrgasapparaten andningssock och slangar måste rengöras och torkas efter varje användning, alkalipatroner måste laddas o. s. v. Den svenska tryckluftapparaten saknar andningsslang och är därför lätt att rengöra. Man behöver endast skölja andningsregulatorn med någon decinfektionsvätska och därefter med vatten och låta den torka genom att från en torkapparat blåsa varmluft genom ventilen tills

ABA Slangtorkskåp

Torkar 250 m slang på 5-6 tim.

Referenslista och övriga tekniska data tillhandahålles på begäran.

ABA-bolagen

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN AB

Scheelegatan 28

Stockholm

Tel. 52 07 95

Avdelningskontor: Borås Tel. 208 54 — Hälisingborg Tel. 130 09

AGA DIVATOR ME-1240

Tryckluftapparat för Brandbefäl

En lättskött och smidig apparat närmast avsedd för lättare arbete t. ex. rekognoscering av brandhärddar eller dylikt.

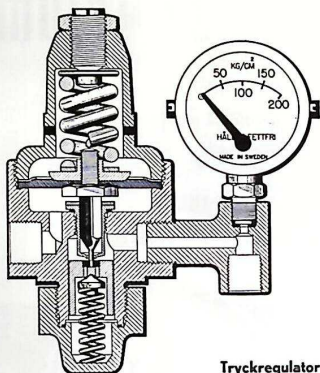
Användningstid: 10—15 minuter

Vikt med fylld behållare och mask: 7 kg

Riktpris: kr. 421: 75

SVENSKA AB GASACCUMULATOR
Avd. 7 STOCKHOLM-LIDINGÖ

AGA

Tryckregulator

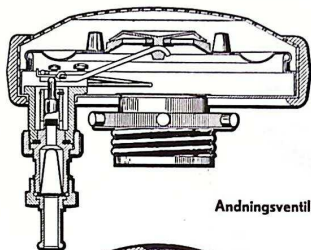
Bild 1. På de svenska tryckluftsapparaterna är tryckregulatorn monterad på rygglattan och andningsventilen på ansiktmasken.

den är fullständigt torr. En del typer av tryckluftsapparater har en eller två andnings slangar, som måste rengöras.

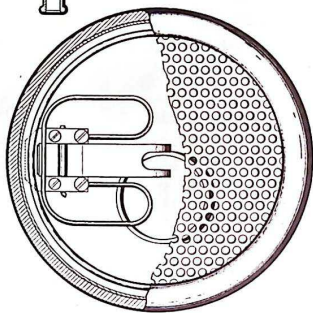
Eftersom tryckluftsapparaten har så kort och okontrollerbar användningstid, bör den ha en återgångssignal av något slag. Hur skall denna vara beskaffad? Här går meningarna isär. I en artikel av dr. ing. Franz Hollman och övering. Ernst Wernecke i senaste numret av Dräger-Hefte tillåter jag mig citera följande:

"Tryckluftsapparaten modell PA 30 var försedd med en återgångssignal som vid c:a 30 kg/cm² resttryck i flaskorna utövade en strypningsverkan, som gjorde sig märkbar genom ett stigande andningsmotstånd. 'Motståndsvarnaren' har fördelen av att vara verksam icke endast vid gasskyddsapparater utan även vid dykning. Å andra sidan har den nackdelen, att ett handgrepp erfordras för urkoppling av strypventilen och att en del personer, som använda apparaten, reagera fel på en ökning av andningsmotståndet, i det att de glömma 'reservtankspaken' och slita av masken från ansiktet! Av denna anledning fordrar gruvindustrin en akustisk återgångssignal. Samma ståndpunkt intaga de flesta brandväsendets fackmän, isynnerhet när de önska använda tryckluftsapparaten icke för dykning utan för gasskyddsändamål."

I fortsättningen av artikeln talas det om att tryckluftsapparaten PA 33 har en varningspipa,

Andningsventil

som ljuder när trycket i flaskorna sjunkit till c:a 40 kg/cm².

Visselpipa eller motståndsvarnare?

Vilken av dessa två typer av signaler är att föredraga? Visselpipan eller motståndsvarnaren?

Visselpipan kan i vissa fall vara svår att höra för en rökdykare. Han har ansiktmasken med hals- och öronskydd som dämpar ljudet, och en större eldsvåda brukar inte försiggå ljudlöst. Det kan vara många ljud, som blandas med varandra och rökdykaren kanske har annat att tänka på, när pipan ljuder. Motståndsvarnaren varnar rökdykaren genom att strypa lufttillförseln. Det är en effektiv varning. För effektivt menar dr. Hollman och ing. Warncke. Ja, låt så vara, men man måste få en effektiv varning, att nu är snart luften slut, nu måste jag gå ut. Att man måste utföra en manuell rörelse, vrida en ratt eller draga i en spak för att öppna för reservluften, anser jag vara en ytterligare påminnelse till rökdykaren att lämna det gas- eller rökfyllda området. En rökdykare får inte reagera fel i ett sådant fall! Han skall övas i att öppna för reservluften och omedelbart gå ut i det fria. Apparaten måste naturligt-

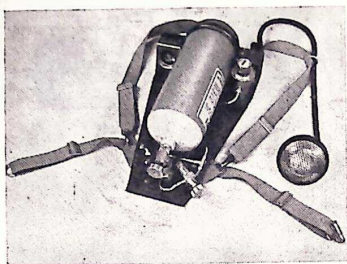

Bild 2. Den svenska tryckluftapparat med 1 st. luftbehållare.

vis ha innehållsmanometer, som visar luftförrådet i flaskorna.

Vid vattendykning kan inte varningspipan användas, då däremot motståndsvärnaren ger dykaren en tydlig order om uppstigning. Man frågar sig då: Är det lämpligt att ha två typer av varningssignaler? I ena fallet pipa i andra fallet motståndsvärnare? Bäst är väl att ha en signal, som inövas så att intet missförstånd kan uppstå. Man väljer väl en apparat, som utan ändring kan användas för både vatten- och rökykare. Vid våra kårer utbildas vattendykare i regel från den personal, som tidigare är rökykare med erfarenhet av andningsapparater. Detta är ju ytterligare en orsak till att ha samma typ av varningssignal.

Det är ju inte omöjligt att kombinera dessa båda återgångssignaler, så att först ljuder pipan låt oss säga en minut, och sedan träder motståndsvärnaren i funktion. Men då blir tryckluftapparat för komplicerad och svår-justerad.

Slutligen frågar man sig, hur stort reservluftförrådet skall vara. Man behöver nog luft för c:a 3—4 min. återtag. Ökar man reservluften ytterligare, kan rökykaren frestas använda en del av reservluften för vidare arbete och glömma av att motståndsvärnaren varit i verksamhet. Sådant får naturligtvis inte ske. Ett reservluftförråd på omkring 150—200 liter torde vara lagom.

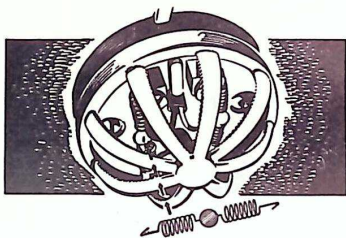
De svenska apparaterna, Aga Divator, är byggda på en ryggplatta, som är försedd med 1 eller 2 st 5 l luftbehållare och har reservventil för reservluften. Vid Stockholms brandkår har vi en längre tid provat dessa apparater med gott resultat. Prov pågår fortfarande för att utvärdera, om vi helt kan övergå till tryckluftapparater.

Sigurd Thurlin.

Teknisk Triumf

*vår termokontakt
för automatiskt brandalarm
är oöverträffad*

SENSATIONELLT SNABBUTLÖSANDE

**UTBYTBAR
ALARMKROPP GER
STÄNDIG BRANDBEREDSKAP**

AUTOMATISKT BRANDALARM A-B.

10 års erfarenhet

FABRIK- och HUVUDKONTOR

MALMKÖPING

Tel. Växel 338

STOCKHOLM

Brävallagatan 8

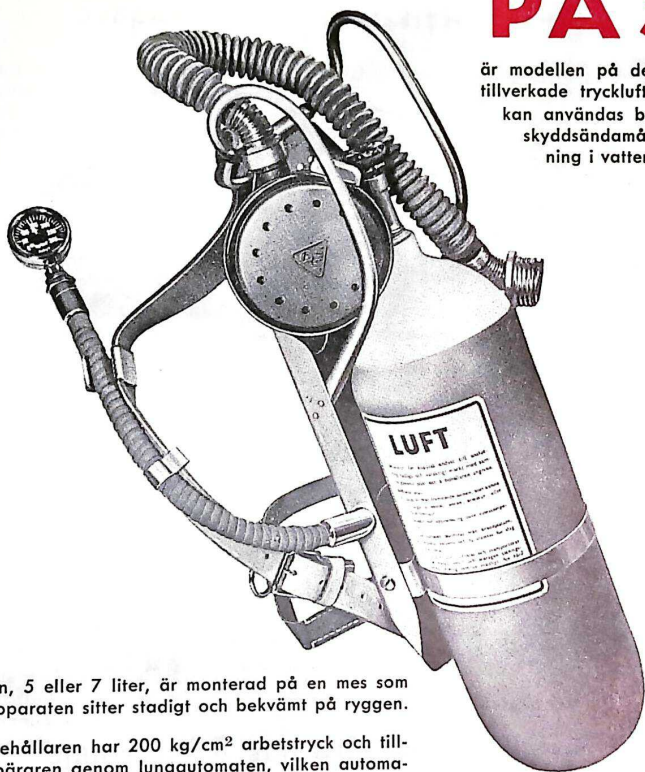
Tel. 32 08 88

GÖTEBORG

Tel. 19 15 55

PA 50

är modellen på denna Dräger-tillverkade tryckluftapparat som kan användas både för gas-skyddsändamål och för dykning i vatten.

Behållaren, 5 eller 7 liter, är monterad på en mes som gör att apparaten sitter stadigt och bekvämt på ryggen.

Luften i behållaren har 200 kg/cm² arbetstryck och tillgodoses bäraren genom lungautomaten, vilken automatiskt åstadkommer det mottryck i lungor och apparat som är betingat av det djup på vilket dykaren befinner sig.

PA 50 apparaten är också utrustad med synlig manometer så att bäraren alltid har luftförrådet under kontroll.

För närmare upplysningar om denna apparat, eller andra Dräger-tillverkade tryckluftapparater, kontakta oss och begär offert.

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6, Stockholm Ö

TeL växel: lokalsamtal 67 91 30
riksamtal 62 49 56, 62 49 92

Knappar
Möss- och
Medlemsmärken

för Svenska Brandkårens Riksförbund
enligt ovanstående avbildningar

C. C. SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17

Stockholm 7

Tel. 22 56 60

Synpunkter på materielvården*)

V i brandförsvaret har bland alla våra olika intressesfärer ett mycket gemensamt intresse. Detta oavsett om det är fråga om kommunalmän eller om brandmän. Det är intresset för brandväsendet som serviceorgan i samhällets tjänst. Brandväsendets insatser är föremål för många kritiska blickar. Icke minst pressen ser eldsvådorna och släckningsarbetet som "godbitar". Med pressens ofta okritiska syn på vad som är "nyhet", respektive "olycka", kommer en ur brandsläckningsledarens synpunkt mindre lyckad släckning att få större rubriker än den lyckade, med ty åtföljande kommentarer. En misslyckad släckning kan bero på att brandsläckningsutrustningen mankerat av en eller annan orsak. Detta trots att brandkärerna oftast mycket väl följt med i brandmaterielens utveckling och är ägare till den modernaste materiel. Överhuvudtaget har den tekniska utvecklingen skett mycket snabbt efter kriget och brandredskapsfirmorna tävla om att tillhandahålla det allra senaste på sitt område och brandkärerna är icke sena med att skaffa sig nyheterna. Den tekniska utvecklingen i allmänhet leder alltmer till att produkterna blir "förbrukningsartiklar". En bil från i förfölj anses i dag gammal. På grund av de mycket höga arbetskostnaderna köper man ofta hellre en ny produkt och kasserar den gamla än man utför renovering för en stor kostnad.

Trots denna tendens går det icke att komma ifrån att regelbundet underhåll är absolut nödvändigt om man önskar lång livslängd hos materiel. Det kan synas som om den nu intensifierade "propagandan" för materielvård, som förekommit i Brandkärs-tidskrift och som ett flertal länsförbund allvarligt tagit upp på sitt program, skulle vara föranlåten av bristfälligheter, men så är ingalunda fallet. Det är tvärtom så att

brandkärerna i dag förfogar över en synnerligen förnämlig och modern utrustning, som representerar ett stort kapital. "Propagandan" är insatt som en förebyggande åtgärd, så att kärerna bevarar och vidmakthåller sin dyrbara utrustning. Såväl Riksförbundet som länsförbunden sträva efter att fylla sin uppgift som organ för brandkärernas ideella syften och materielvården faller under programpunkterna, att skapa allt bättre utbildning, att skapa fullständigare och modernare materiel och att skapa bättre kontakt med grannbrandkärerna.

Förutsättningar för materielvård.

Tyvär har icke alla brandkårer samma förutsättningar för sin materielvård, ty till den fordras personal, lokaler och verktyg. På det området har yrkesbrandkårer ett avgjort försprång före brandkårer av icke yrkesmässig karaktär. Det är helt naturligt, med tanke på att brandväsendets lokala organisation baserar sig på brandfrekvensen och brandriskerna inom kommunerna. Men å andra sidan betyder det att arbetsinsatsen för den lilla landsbygdsbrandkåren, att dels ordna sin utrustning efter ett brandtillfälle och att dels vidmakthålla och underhålla sin materiel blir ett påfrestande och dyrbart företag.

Det är brandchefen, som är ansvarig för att materielen är i skick. Under hans överinseende skall materielvården utföras och han måste övertyga sig om att redskap och utrustning är i sådant skick att icke ett brandsläckningsföretag misslyckas eller att personalen genom bristfälligheter kan skadas. Brandchefen har naturligtvis medhjälpare, som dels utför arbetet och i sin tur inför chefen är ansvariga för sin del av arbetet. Är utrustningen omfattande — och då vanligtvis också personaltillgången större — låter man var och en av medhjälparna svara för ett visst gebit.

Vad omfattar materielvården?

"Vi hemma" har ju klarat oss under alla

*) Artikeln är baserad på ett föredrag för de kommunala förtroendemännen vid årsmötet i Trollhättan den 23 maj 1956.

år utan större märkvärdigheter och nog har vi en viss ordning på våra grejor. Det är väl så att en bra sak många gånger kan göras bättre. En viss systematik och metodik kanske kan nedbringa omfattningen av arbetet. Om man rubricerar vissa arbeten med begreppen: *tillsyn*, *översyn* och *revision* och alltid planmässigt följer ett visst arbetsschema för var och en av rubrikerna, vet för det första alltid den som skall utföra arbetet vad som skall göras vid tillfället och för det andra och icke minst viktiga, den ansvarige vet vad som utförs.

Med *tillsyn* skulle man då förstå vissa kontroller och av dem föranledda justeringar. Tillsynen skall omfatta funktionsprov och anteckningar om bristfälligheter som "tillsynaren" icke av olika orsaker kan avhjälpa. Mycket populärt skulle man kunna säga att tillsynen utföres med "oljekanna, skruvmejsel, skiftnyckel och penna".

Översynen skall vara betydligt noggrannare. Under den rubriken skall prov utföras som omfattar t. ex. för pumpar en kapacitetsbestämning, för stegar ett belastningsprov, för slang tryckprovning o. s. v. Vid översynen skall förutom provningen också t. ex. lagningar och målningar utföras. Översynen är en noggrann tillsyn utökad med ett flertal kontroll- och provmoment och med avhjälpande av alla konstaterade bristfälligheter, allt under den förutsättningen att man vid kåren kan utföra arbetet. Kan man icke det måste man ombesörja att det blir utfört hos t. ex. en närliggande brandkår, som har möjligheter att utföra arbetet. Det kanske är mest vanligt att leverantören eller någon verkstad vidtalas att utföra arbetet.

Revision — slutligen — föranledes av t. ex., när det gäller ett brandpumpaggregat; att vid årsöversynen pumpens och motorns kondition varit dålig och omfattar aggregatets helrenovering, när det gäller en stegdel i en utskjutsstige; vid översynen företett sådana brister, att den måste sändas till leverantören för renovering. Renovering kan sällan utföras av brandkåren själv med undantag för yrkesbrandkårerna inom vars personalkader ofta finnes representanter för olika yrkeskategorier.

Materiel i tjänst — i förråd.

Olika slag av materiel fordrar olika form av vård. Icke minst materielens placering i beredskapsgrad avgör omfattningen av och hur ofta materielvård skall utföras.

Om man klarlägger materielslagets beredskapsgrad och systematiskt ordnar värden därefter, kan onödigt arbete inbesparas. Utryckningsfrekvensen har som tidigare sagts dimensionerat kommunens brandförsvaret, men det betyder icke, att all materiel står i utryckningsberedskap. Man kan särskilja materiel som långtidsförvaras, sådan som står i reserv och den placerad i utryckningstjänst. Materielen i utryckningstjänst fordrar ofta återkommande, regelbunden tillsyn med funktionskontroller.

Materielen i reserv och förråd skall innan den placerats som sådan ha genomgått översyn eller revision samt behandling för att förvaras på det sättet. Nyinköpt materiel förvaras ofta i förråd innan den tages i bruk. Förrådsförvarad materiel fordrar i och med det mindre ofta regelbunden tillsyn. Materielen som långtidsförvaras måste på särskilt sätt prepareras, varför den regelbundna tillsynen endast behöver utföras med långa tids mellanrum.

Periodisk tillsyn skall göras, dels i samband med användning av materielen t. ex. tillsyn före under och efter användning, dels med bestämda tids mellanrum och dels på bestämda driftsintervaller. Den periodiska översynen utföres, dels om tillsynen föranleder översyn och dels med tids mellanrum av storleksordningen månad, kvartal, år. Denna systematisering bör kunna leda till att likartade arbeten utföres samtidigt och minsta tidsspill uppkommer.

Hur skall den ansvarige brandchefen kunna hålla ordning på att värden göres till bestämd omfattning vid bestämda tidpunkter?

Det skall brandchefen kunna göra också med hjälp av inspektionsmallar eller "lathundar" efter vilka materielvårdaren arbetar. Materielvårdaren följer mallens punkter för kontroller och utför de justeringar som kontrollerna kan föranleda. I dessa mallar avprickar han arbetena och han gör anteck-

Hjälp oss att skaffa nya prenumeranter på Brandkärstidskrift!

ningar om felaktigheter som han icke själv kan avhjälpa och som kan föranleda att redskapet icke längre kan användas, utan skall tagas ur tjänst för översyn eller revidering. Brandchefen tar del av den avprickade mallen och kan föranstalta lämpliga åtgärder.

Materielvårdaren.

Det ställs stora anspråk på en materielvårdare. Han skall vara något av en "tomte" som kan pyssla och ordna det mesta. På honom vilar ansvaret för materielns funktion även om brandchefen i sista hand tar ansvaret för sina medhjälpare. Materielvårdaren skall för den skull ha mycket goda personliga egenskaper sådana som ambition, noggrannhet och initiativkraft förutom den kunskap, som hans arbete kräver. Det kan många gånger vara bättre att låta en person med de goda personliga egenskaperna utbilda sig i materielvård, än att till materielvårdare välja en slarvig redan kunnig person. Herrar kommunalmän måste framförallt vara förstående för kostnaderna för hans utbildning. Genom att deltaga i kurser, göra studiebesök vid andra brandkårer får han impulser, som rätt använda, ger full valuta för kostnaderna.

Vid kurser, som länsförbunden haft, har man i vissa fall kunnat konstatera att anslutningen icke varit så stor som man skulle kunna vänta. Det har nämligen visat sig att kommunerna icke haft anslag för brandmännen att deltaga i kurser. Medan det för nyinköp av materiel funnits belopp med många nollor efter anslaget av kommunerna, har det icke, för att just sköta och underhålla dessa dyrbara redskap och icke heller för att utbilda dem som skola göra det, funnits det minsta blygsamma belopp anslaget. Anslå och reservera medel för utbildning! Det är i förhållande till beloppets storlek väl placerade pengar.

Materielvård — pålitlig materiel.

En brandsläckning är ett arbetsföretag under vilket personalen utsättes för risker.

Brandmannens koncentration på uppgiften att släcka får icke hindras av uppmärksamhet på materielen. Han måste i alla situationer kunna lita på den materiel han använder. Nästan varje brandtillfälle är olik tidigare varför han har tillräckligt med bekymmer för att lösa sin uppgift. Arbetarskyddslagen omfattar icke bestämmelser för brandsredskap och de anvisningar som finnas är mycket få. Hela brandväsendets funktion och dess tillförlitlighet bestämmas av den svagaste länken i kedjan av personal och materiel. Vid kontinuerlig drift t. ex. i en fabrik upptäcktes de svaga länkarna fort och kunna ersättas, men brandväsendets arbete är långt ifrån kontinuerligt. Det är därför den regelbundna tillsynen av materielen som skall avslöja de svaga länkarna och översynen ersätta dem, så att icke en bristfällighet äventyrar ett brandsläckningsföretag.

Vid planläggning av materielvården skall man först och främst undersöka de egna resurserna och då även räkna dit ortens tillgångar på servicestationer och verkstäder. Fordonens rundsmörjning och oljebyten, tillsynen av pumpaggregaten m. m. kan kanske, om de egna resurserna är små, ändå utföras utav egen personal i andra lokaler.

En centraliserad vård är en interkommunal angelägenhet, som fordrar samverkan mellan flera kommuner och absolut icke är någon prestige förlust för den kommun, som betalar för att få ett arbete gjort. Det bör ses rent affärsmässigt. Lönar det sig icke att investera pengar i verkstadslokaler och verktyg och det ur beredskapssynpunkt icke är någon olägenhet, låt då grannkommunen förtjäna räntan på sitt investerade kapital, hellre än att ett dyrbart redskap fördäras.

Stjäl ej tid från övningarna!

Arbetsinsatsen för materielvården får absolut icke gå ut över övningspassen. Dessa ofta knappt tillmätta timmar får icke stjälas. De behövs för utbildning och övning i brandsläckning. Även om en god kännedom om materielen är en förutsättning för gott brandsläckningsarbete, är det icke försvarligt, att använda personalens övningstid för materiel-

Prenumerera på Brandkärstidskrift för varje man i kåren!

vård. Icke desto mindre får man god materiellkänedom vid vårdtillfällena!

Materielvårdens omfattning.

Mycket ytligt skall här beröras något om värden av olika materielslag för att ge en uppfattning om vidden av arbetet. Fordonen bör isynnerhet med tanke på den d. 1 juli i år nya vägtrafikförordningen ägnas uppmärksamhet. Låt gärna en bilinspektör besiktiga fordonen så att man icke gör sig skyldig till lagöverträdelse. Maximilast får icke överskridas, styrinrättning och bromsar skall vara fullgoda. Den nya vägtrafikförordningen föreskriver ny utrustning bl. a. reflexer för såväl motorfordon som släpfordon och efterfordon. Utnyttja ortens servicestationer för att rätta till felaktigheter om det icke kan ordnas på brandstationen. Däcken åldras ofta fortare på brandbilar än de slitas ut, byt då med ett annat kommunalt verk i tid, så att de icke behöver kasseras outslitna. Redan typval och val av fabrikat vid inköp av fordon rationaliserar skötseln. Samma reservdelar, samma verktyg och ev. tidigare kännedom om typen underlättar skötseln.

Länsförbundens provningsverksamhet av brandpumpar skall utnyttjas. Den har till ändamål ett klart sakligt konstaterande av pumpen och motors kondition och det provningsprotokoll, som kontrollanten lämnar, innehåller förslag på åtgärder i den händelse konditionen varit dålig eller annan bristfällighet upptäckts. Jämför det gärna med ett läkarbesök med åtföljande ordination.

Slangens värde representerar en mycket stor del av brandväsendets inventariekonto. Slangen är dessutom en svag länk i kedjan, vattentag — brandställe. När den förvaras i förråd kräver den tillsyn och arbete. Tvättningen, torkningen, lagningen m. m. efter användning är ett av en brandkårs mest tidsödande arbete. Här skulle en samverkan mellan kommunerna kunna ge bättre lösningar på slangvårdsproblemet. En gammal idé är, att man vid t. ex. en kår ordnar en "slangtvättanstalt" dit mindre kårer kunna lämna använd slang och samtidigt hämta iordningställd. Detta fordrar emellertid ett förråd av slang i vilket kommunerna måste vara delägare. Tyvärr har denna goda idé icke lyckats genomföras — med mycket få undantag — därför att kommunerna förmodligen

varit rädda att någon annan kommun skulle slita på slangen. En missriktad lokalpatriotism.

Stegarna, som brandväsendet använder, är av många olika slag och utförda av olika material. Från den enkla stegen av trä till den tekniskt fulländade maskinstegen av lättmetall, finnes en hel skala av stegtyper, vilka ur säkerhetssynpunkt fordrar olika tillsyn och ur vårdsynpunkt fordrar god materiellkänedom. Anskaffandet av mekaniska stegar, är för övrigt ett led i brandväsendets rationalisering, därför att arbetet med att manövrera en sådan stega kan utföras av färre.

För räddningslinor har Statens Brandinspektion i cirkulär utfärdat bestämmelser över fordringar och givet anvisningar för värden. Följes cirkulärets anvisningar och man dessutom katalogiserar linorna bör man kunna hålla ordning på sina linor samt icke minst kunna lita på dem.

Trevligast är om man kan sköta sin materiel själv, det gäller icke bara det juridiska ansvaret utan även det moraliska, om något skulle inträffa.

Rökskyddsmaterielen är, med undantag för rökmasken med filter, mycket komplicerad. Materielen tarvar specialister för att hållas i trim. Även om de nyligen på marknaden introducerade tryckluftapparaterna är mindre komplicerade, så är tillsynen och kontrollerna av speciell art och det krävs speciell utrustning för mätningar m. m. Filtren till rökmaskerna är däremot närmast att betrakta

Kasserad Brandslang

Vi äro köpare av kasserad brandslang av LINNE, ej gummerad, till högsta dagspris fritt banvagn leveransorten.

TUMBA PAPPERSBRUK

Tel. Tumba 310 30

Stråle eller Dimma i Ett Enda Grepp

med **ODENIUS**
munstycke

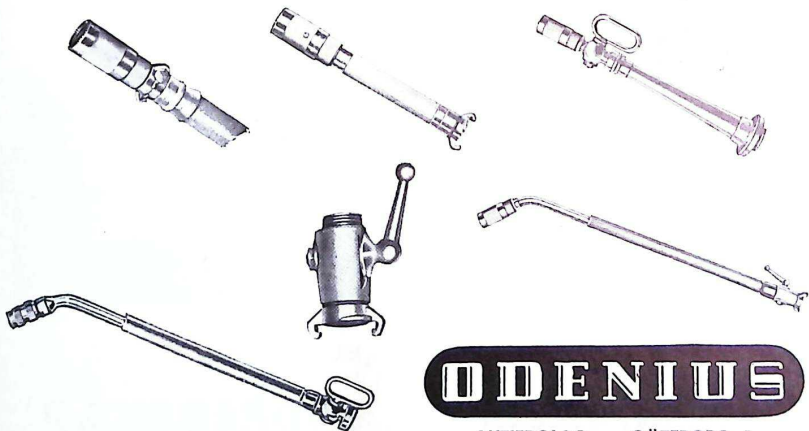
'FOG-JET'

Avstängning - Samlad stråle - Riktad dimma - Skärm dimma

**En strålande idé, förverkligad i ett mång-
sidigt munstycke**

Nedan några exempel på anslutningsmöjligheter!

ODENIUS

AKTIEBOLAG - GÖTEBORG 1

Box 350

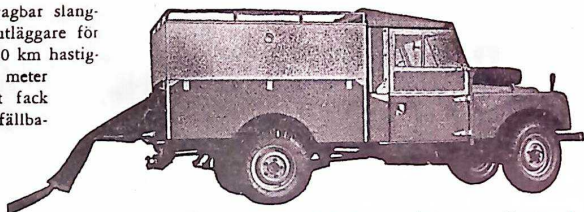
Tel. växel 17 31 20

NYHETER från BRISSMANS

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman

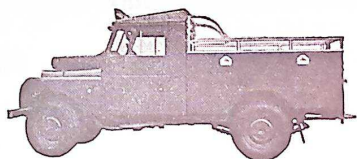
Svenskt patent nr 153065

Jeepen har underst en utdragbar slanglåda med patenterad slangutläggare för snabbutläggning i upp till 50 km hastighet, lådan rymmer 6—700 meter 63 mm slang. Däröver ett fack 1850×1450×600 mm med fällbara sidoluckor för diverse materiel, taket är utformat till lastflak med galvaniserat rörräck runt om, användes för hemtransport av begagnad slang m. m. Skåp och slanglåda huvudsakligen av lättmetall. Jeepen bygges även med ett extra säte bakom hytten, men rymmer då mindre slang. Den kan även förses med frontpump. Lågt pris. Begär offert och närmare upplysningar. Kort leveranstid. Pris komplett, klar för inregistrering. Riktpris kr. 15.900:—.

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman, låg modell

Denna modell har i mitten vår patenterade slangutläggare. Lådan rymmer c.a 800 meter 76 mm. linneslang, den löper på kullager varför den är lätt att dra ga ut och föra in vid packning. Vid vardera sidan finnes ett materielfack 1850×425×300. Lastflaket En mycket bra och trevlig modell, som tar sig fram Komplett med siren, värme, sökare, röd lykta m. m.

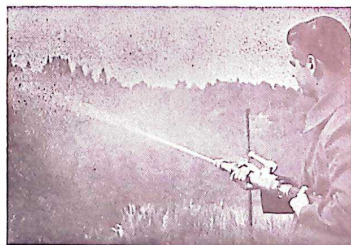
kommer i höjd med bakrutans underkant. nästan överallt.

Riktpris kr. 15.745:—

Begär offert!

Nyhet. Enhetsstrålrör.

Strålrör med 7—10 och 14 mm munstycksöppning, (munstyckena är de, vilka förelås som svensk standard). Hel stråle samt lång och kort spridd stråle erhålles genom en vridning på handtaget. Strålröret har ingen sil och inga småhål, som täppas igen av orent yatten och ingen kik, som går trögt, då avstängning och skiftning av strålarna sker av en gummiventil, som påverkas av en hävarm. Trögheten i vridmomentet kan inställas efter önskan och påverkas ej av höga tryck Riktpris kronor 98:—. Strålröret erhålles på öppet köp för provning.

All övrig brandmateriel till låga priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 133 33

som förbrukningsmateriel och masken kan skötas av den enskilde brandmannen.

Brandkåren har, förutom de nämnda redskapen, en oändlig massa handredskap somliga numera även motoriserade såsom belysningsaggregat, sågar o. s. v. Man har handeldsläckningsapparater och verktyg. Allt detta tarvar omsorgsfull vård för att vara i bästa brukbara skick. De viktiga sambandsmedlen telegraf, telefon och radio med vilka allt fler brandkårer rationaliserar sina kommunikationer kräver vård av välutbildad personal, som dessutom helst bör ha ett mycket stort personligt intresse av gebitet.

Med detta fåtal av olika exempel har jag velat visa hur mycket det är att göra på en brandkår "mellan eldsvådorna", och framför allt hur viktigt det är att materielvärdaren får vidareutbildning, alltefter utvecklingen. Han måste få impulser utifrån och icke bara gå hemma och kanske bli så att säga "industriblind". Exemplet bör också antyda hur mycket tid det fordras för att utrustningen ur säkerhetssynpunkt och ur driftssynpunkt skall vara i tillfredsställande skick.

Forskning.

Det arbetas för närvarande intensivt med en översyn av standarden för brandmateriel. Standarden har icke enbart betydelse, ur den synpunkten att redskapen bör bli billigare att tillverka och att brandkåren lätt skall kunna arbeta med varandras materiel, utan även ur materielvärdssynpunkt. Standardtillverkade detaljer blir utbytbara. En fördel är om packningar bli underhållsfria, ytor korrosionsbeständiga o. s. v. Redskapen skall även vara ändamålsenliga ur brandsläckningssynpunkt. För att kunna komma till sådana produkter fordras prov och försöksverksamhet. Brandredskapsfirmorna lägga ned mycket stora summor årligen på sådan försöksverksamhet, innan de lansera nyheter. Men det är ju icke alltid säkert, att brandmän och redskaptillverkare ha samma åsikter vad som är ändamålsenligt. Det sker visserligen ett mycket intimt och fruktbarande arbete dem emellan, men det kanske skulle kunna göras bättre genom en central provning. Det är dock en kostnadsfråga och även en fråga vem som skall hålla i trådarna och våga lämna ett provnings- eller godkännan-

decertifikat. Det är dock ett gemensamt kommunalt intresse och någon liten $\frac{1}{100}$ av kommunernas årsinköp av brandredskap skulle förmodligen räcka en bra bit att finansiera en sådan provningsverksamhet. Man skulle därigenom kunna hindra, att mindre lämplig materiel komme att saluföras. Svenska Brandkårens Riksförbund är mycket intresserat av, att lägga ner mer arbete på en sådan verksamhet, än vad vi för närvarande har möjlighet att göra.

Inom materielvärden gäller att ordning och reda skapar trivsel. Ordning och reda hjälper den ansvarige att under brandchefens överinseende utföra sitt arbete. En god planläggning av arbetena ger översiktsmöjligheter. Även om risker finns att det kallas pappersexercis rekommenderas, att föra journaler över materielen, ty därigenom skapas goda möjligheter, att bedömma ersättningsbehov, reparationskostnader och att i god tid planlägga nyinköp.

Fred Ramqvist.

SUPERTYFON®

för brandalarm

Stor hörbarhet.

Ringa luffförbrukning.

Oberoende av elektrisk ström.

Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Begär prospekt
nr 480

KOCKUMS

MEKANISKA VERKSTADS AB • MALMÖ

GRUNDAT 1840

Cirkusen brinner

Med anledning av att problemet cirkusbränder tagits upp till behandling kan det vara av intresse att taga del av en artikel i den amerikanska tidskriften *N. F. P. A. Quarterly*, juli 1944. Artikeln, som skrivits av Warren Y. Kimball, behandlar cirkusbranden i staden Hartford, Connecticut den 6 juli 1944, varvid 163 personer omkom och 200 skadades.

Tältet (*se fig.*), som var av amerikansk modell, d. v. s. med flera maneger, hade en längd av c:a 140 m och en bredd av c:a 60 m. Tältkupan var på vanligt sätt "upphängd" på ett stort antal master och stöttor. Antalet åskådarplasser var omkring 9.000. Bänkraderna, som var terrasserade, hade längst bak vid tältväggen en höjd av 3,5 m över marken. Vid brandtillfället fanns i tältet c:a 6.800 åskådare och 200 artister och arbetare.

Utgångarna, 9 st, var av varierande bredd. Sålunda var huvudentrén (vid tältets ena kortsida) 7 m bred vid manegen och 10 m vid öppningen till det fria. På motsatta kortsidan fanns två utgångar, en på vardera sidan om orkesterplatsen. Bredden för var och en av dessa varierade mellan 5 och 7 m. Varje långsida på tältet hade tre utgångar, var och en c:a 3 m bred vid manegen men i vissa fall endast 1,6 m vid tältväggen. Av dessa sex utgångar var dock tre mer eller mindre blockerade, två av förbindelsetunnlar av järngaller för vilda djur samt den tredje av elektriska belysningskabler. Härigenom kom bl. a. två åskådarsektioner med en längd av 40 m och med tillsammans 3.000 sittplatser att få endast en utgång med 1,6 meters bredd.

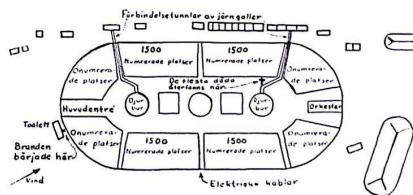
Brandredskapen bestod främst av fyra tankfordon, var och en försedd med pump och 15 m 2" slang med 12 mm munstycke. Pumparnas tryck var 4 kg/cm² och sammanlagda vattenmängden nära 15 m³. Vid varje föreställning var två man av cirkuspersonalen avdelade till varje tankvagn. Ingen av dessa låg dock så nära platsen för eldens utbrott att ett omedelbart angrepp kunde ske.*) I övrigt fanns endast utplacerade

vattenhinkar. Säkerhetsvakt med brandmän saknades.

Branden började omedelbart utanför huvudentrén vid en toalett, uppförd av tältduk. Orsaken antages ha varit en kastad cigarett. Marken var betäckt med torrt gräs. Då elden först upptäcktes var lågorna redan 2 meter höga. Ett flertal hinkar vatten för-mådde inte dämpa lågorna. Mycket snart fattade tälttaket eld, en vindpust drev elden in på undersidan av tältduken vilket medförde omedelbar övertändning. Staglinor brann av och stöttor föll ner bland åskådarna. Det har senare framkommit att större delen av publiken inte omedelbart insett faren och därför satt kvar. Sålunda hann några personer, som befann sig i närheten av huvudentrén, gå igenom hela tältet till den motsatta utgången vid orkesterplatsen innan paniken bröt ut.

Som tidigare nämnts blockerade då båda förbindelsetunnlarna till djurburarna två av utgångarna vid ena långsidan. Jagade av elden försökte en stor del av åskådarna från detta område undkomma genom utgångarna vid orkesterplatsen. Härvid måste de passera den ena djurburen. De, som gick till höger om densamma hade fri väg medan de som gick till vänster fångades upp av förbindelsetunneln. Visserligen fanns det över tunneln en bro, som var c:a 1,5 m bred och fem trappsteg hög. Denna förbindelse för-mådde dock inte svälja den anstormande människomassan. Det var här de flesta offer förolyckades.

En annan anledning till den höga siffran omkomna och skadade var den stora mängden lösa fällstolar, som fanns på långsidorna, framför allt på de dyrare platserna. Detta stred mot bestämmelserna. Brandkåren hade emellertid icke fått några underrättelser om cirkusen och hade icke företagit inspek-

*) Säkerligen var fordonsplasserna valda mera med hänsyn till vattning av djuren än till eldsläckning. (Ö:s anm.)

tion. Det är självfallet att de kullvräktastolarna fördröjde utrymningen.

Personskadorna bestod främst av brännskador, som orsakades av nedfallande brinnande tältduk. Till följd av sommarvärmen var de flesta åskådarna tunt klädda vilket ökade skadorna. En del av de förolyckade har säkerligen omkommit till följd av den trängsel, som paniken förorsakat.

Iakttagelser efter branden visade att eldens verkningar vid markplanet varierat. Sålunda var färgen på stolar och stöttor inom vissa områden helt opåverkad av eld medan inom andra allt brännbart förtärts. Man kan förmoda att de stora tältmasterna rasat mot dessa senare punkter och i fallet dragit mycket brännbart med sig.

Om släckningsarbetet säges i artikeln att brandkåren självfallet inte hade några möjligheter att hinna fram i tid för att förhindra en tragedi. Även om hela brandkåren varit på platsen hade det, enligt författaren, varit föga sannolikt att utgången blivit en annan sedan tälttaket väl fattat eld. Avståndet till närmaste brandstation var omkring 900 m och till närmaste brandpost 100 m. Det stora tältet var helt uppbränt på mindre än 10 minuter. Brandkåren fick inrikta sig på att släcka åskådarläktarna och att föra bort de skadade och omkomna.

Cirkustältet var icke impregnerat mot brand men däremot mot väta. Som impregneringsmedel hade använts paraffin löst i bensin. Behandlingen, som enligt uppgift var den gängse inom cirkuskretsar, hade skett något mer än två månader tidigare. Beträffande impregnering mot brand låg den största svårigheten i att hålla impregneringsmedlet kvar. Vanligen är det vattenlösligt och försvinner efter några regn. Vid denna tidpunkt hade man emellertid fått fram medel, som skyddar både mot vatten och eld och som sitter kvar i duken under hela dess livstid.

Kontroll av impregneringen kan enligt författaren endast ske genom att ta ut prov från tältduken och försöka tända dem. Man kan dock, säger han, förstå brandchefernas ovilja mot en åtgärd, som måste medföra extra besvär för cirkuspersonalen med lagning av de uppkomna skadorna. Inte så sällan hoppade man därför över denna kontroll.

De viktigaste erfarenheterna från branden anser författaren vara:

1) Tältet måste vara impregnerat mot brand. I övrigt skall finnas så litet brännbart som möjligt.

2) Tillräckligt antal (obelamrade) utgångar måste finnas, även om detta måste ske på bekostnad av antalet åskådarpplatser.

3) Begränsat rökningstillstånd eller absolut förbud. *)

Så långt artikeln i Quartely. Utöver de tre punkterna här ovan skulle undertecknad vilja tillägga följande.

En tomt bör icke hyras ut till en cirkus med mindre den är försedd med dels brandskåp dels brandposter av typ, som närmare beskrives nedan. Jag har många gånger funderat över vad en brandman med sin pytspruta kan uträtta om något skulle inträffa. Han måste ha möjlighet att kunna slå till både snabbt och med kraft innan paniken bryter ut. Har den väl satt igång sopas han helt enkelt bort med människomassan. Pytsprutan fyller i detta fall icke kravet på vare sig snabbhet eller slagkraft.

Förslag:

Inom cirkusområdet skall finnas permanenta skåp innehållande vattenuttag med mätare dels för cirkusens normala behov, dels för eldsläckning. För båda ändamålen skall finnas underhållsfri slang av plast eller gummi. Brandslangarna, minst två till antalet, bör förslagsvis ha dimensionen 1,5". Munstycksdimensionen bör vara 10 mm. Under föreställningarna skall slangarna vara utlagda fram till säkerhetsvakternas uppehållsplatser. De skall vara väl framdragna i bukter så att de medger snabb förflyttning till olika delar av tältet. Man måste vidare se till att slangarna förläggas så att de kan användas under pågående utrymning och inte hindrar densamma. Vattnet skall vara påsläppt. Brandmännen skall alltså endast behöva öppna på strålrören för att omedelbart få ett par ordentliga strålar.

En sådan anordning kostar givetvis pengar. Oavsett vem som äger cirkusplatsen synes det vara skäligt kommunen såsom tack för de rara pengarna nöjesskatten inbringar, åtminstone bidraget till kostnaderna. Dessutom torde en cirkus inte ha något emot att betala en slant extra för denna service. I annat fall hade den kanske ändå måst hyra

*) I Sverige tillämpas absolut rökförbud. (Ö:s anm.)

Uppsala läns Brandkärsförbund

I detta län ligger Sveriges gamla centrum, Gamla Uppsala, med sin heliga lund, sitt tempel och sina ättehögar. Där stod Svea rikets vagga och där bodde Svearnas konung. Många elevkullar från Statens brandskola har här i skuggan av den gamla offerlundan hört kantor Carlsson förtälja om sveakonungarnas öden och äventyr.

Länets uråldriga historia har bibragt dess innevånare en varm känsla för hembygden, som tolkats av upplandsskalden sålunda:

*Här ligger landet, landet med ära
sagornas, minnenas löfternas land.
Hembygd — din fans glada vi bära
Fladdre hon högt emot skyarnas jakt!
Sjung den som kan det:
Här ligger landet,
Uppland vår hembygd, med skördar och järn.*

Men frånsett allt detta, är länet ett av de

mindre med två städer och en köping. På grund av storskitte och enskitte är bebyggelsen ganska spridd och de gamla hopgyttade byarna äro numera nästan borta.

Fordom funnos gott om sjöar och seglingsbara vattendrag. Men på grund av landhöjningen har landskapet blivit fattigt på naturliga vattentäkter

I norr spolar Bottenhavets sjöar in emot Hållnåskusten, där fiskelägena avlösa varandra. Här är naturen karg. I södra delen däremot, är den mjuk och vän och sädesfälten vaja och fruktblommen frostskaadas sällan.

Industrin är belägen i norra delen av länet där naturtillgångarna järn och skog finnas. Ungefär hälften av länets areal utgöres av skog. Längst i norr ligger Skutskärsverken med sina stora sulfat- och sulfittfabriker, sitt sågverk med 3 stora brädgårdar. Inom

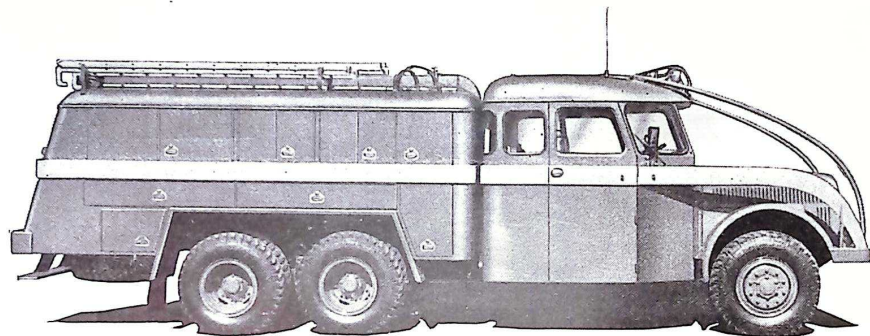
slang av brandkåren. Frågan är om inte dessa anordningar är av sådan vikt att de helt enkelt kan sättas som villkor för att en plats gång på gång skall få upplåtas för tältlokaler.

I sin artikel "Funderingar vid ett cirkustält" i Brandkärtidskrift nr 8/1956 kräver signaturen S. H. en bättre och effektivare kontroll. Till hans synpunkter, som jag helt delar, skulle jag vilja följande.

Innan en cirkus eller tältrevy tillåtes starta en turné borde den besiktigas av bl. a. brandchefen eller länsbrandinspektören i den ort varifrån cirkusen utgår. Över besiktningen utfärdas ett certifikat med tillhörande skiss, vari redogöres för tältet; antalet platser, utgångarnas antal och bredd, att tältet är brandimpregnerat m. m. Certifikatet skall

vidare ha plats för fortlöpande anteckningar, som myndigheterna på de olika orterna vill göra. Bl. a. skall finnas en kolumn vari införes eventuella anmärkningar beträffande säkerhetsanordningarna. På varje ny plats cirkusen besöker skall detta certifikat uppvisas och påskrivs. Härigenom får brandchefen en möjlighet att kontrollera att de ursprungliga villkoren icke åsidosatts. Han kan dessutom se om kollegerna på tidigare besökta platser gjort några förelägganden och i så fall kontrollera att de blivit utförda. Allt prat om att "så fick vi göra i X-stad" skulle därmed bortfalla. Man skulle slutligen på detta sätt kunna förhindra ett med tiden ökande "förfall" betr. säkerhetsanordningarna.

Göran Bergström.

VI BYGGA

Specialbrandbilar för flygplatser

Ex.: KOMBINERAD PULVER/SKUMBIL:

Chassie: 6×6, 180—250 HK.
Hytt: för 5 man
Överbyggnad: helt i stål.
Totalvikt: c:a 16,5 ton.

Pulver: 2×375 kg.
Kapacitet: 375 kg/min.
Skumblandning: 4000 liter.
Kapacitet: 14000 l/min.

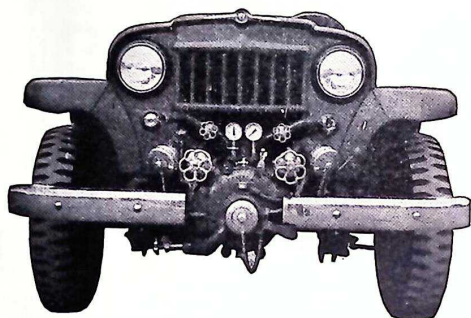
SVENSKA SKUMSLÄCKNINGSS AKTIEBOLAGET

Blasieholmstorg 10

STOCKHOLM

Tel. 21 54 95

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakivering, ol-
jekylning och synkr. kopp-
ling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LÅNGBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Mössmärken - Gradbeteckningar
Armbindlar - Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A-B

Arbetargatan 33 A

STOCKHOLM

Tel. 54 20 03 - 54 20 04 - 54 20 05

HANDREDSKAP

för

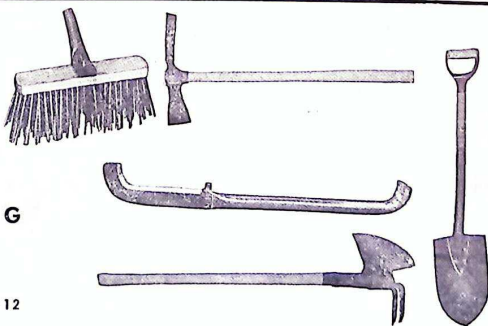
SKOGSELDLÄCKNING

AB MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5, Malmö

Tel. 388 40

Tel. 97 59 12

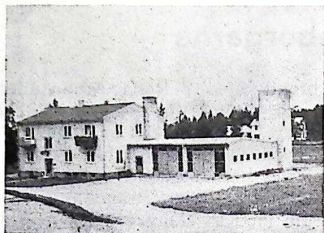

Bild 1. Skärplinge brandstation.

parentes kan nämnas att Skutskärsverkens industribrandkår förfogar över 5 brandbilar, varav 4 äro försedda med frontpumpar, ett 10-tal bogserbara motorsprutor samt 3 flod-sprutor. Vidare må nämnas Söderfors järnbruk, Karlholmsbruks plattfabrik, Dannemora gruvor, Österbybruk, Tobo bruk och Wattholma bruk.

Vid Dalälven, som utgör länsgräns i NO ligger kraftverken, Untraverken, Landforsen och Älvkarleby.

När Fredrik Kylberg 1918 kom till Watt-holma fanns det endast 3 kårer i länet Uppsala, Enköping och Tierp. I dag är det 62. Min fader hade ett verkligt "brinnande" intresse för brandväsendet. Han började genast organisera brandkårer ute i länet. Det tillgick många gånger på följande sätt: En söndagseftermiddag efter en kyrkostämma samlade han kommunalgubbarna på kyrkbacken och höll ett brandtal till dem. Vidare hade han anskaffat en stor halmhög som tändes på. Så kördes hans gamla T-Ford "Silverstorken" fram under ivrigt tutande och en Ellehammarspruta kopplades till ena bakhjulet. En slangledning lades ut och elden släcktes. De styrandes intresse väcktes så småningom och en kår bildades.

Bild 2. Nymanbolagens industribrandkår rycker ut till övning.

Bild 3. Västlands brandkårs jeep med 500 l. vattentank.

En god hjälp i arbetet lämnades av J. U. F., som på sina sommarting anordnade brandkårsuppvisningar och på så sätt hjälptes brandkårsföreningarna att få en slant till anskaffning av materiel. Kåreerna rekruterades även delvis av J. U. F.-undom. Åren gingo och 1933 bildades Uppsala läns Brandkårsförbund.

Uppsala läns brandstodsbolag har sedan starten alltid visat en stor välvilja mot brandkårsförbundet och som ett tecken på bolagets intresse för brandväsendet inom länet kan nämnas, att bolaget skänkt 15.000 kronor till en stipendiefond. Ur denna fond utdelas 3 stipendier årligen till brandmän, vilka vill förkovra sig inom yrket.

1952 övertog undertecknad konsulent-

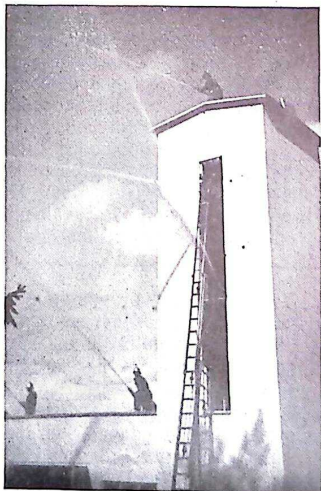

Bild 4. Från invigningen av Skuttunge brandstation.

Årsmöte hos göteborgarna

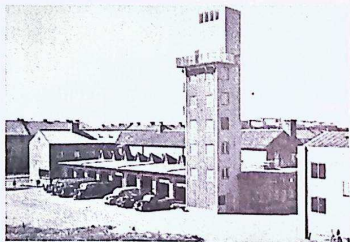
Göteborgs och Bohus läns brandkårsförbund avhöll den 25—26 augusti sitt årsmöte med omkring 160 deltagare. Efter modell från riksmötet var sammankomsten i år förlagd till två närbelägna städer, nämligen Mölndal och Göteborg.

I Mölndals stadshus avverkades på lördagen årsmötetsförhandlingarna, som vanligt under ledning av v. ordföranden, brandchef Nils Grönvall. Sedan följde diskussion över ämnet "SOS-central contra AC" med länsbrandinspektör Ström och l:e kontrollör Breitfeld från Televerket som inledare. Den allmänna meningen syntes vara, att de stora SOS-områdena när det gäller brand bör uppdelas i ett antal alarmeringsområden med ständigt bemannade AC, gärna förlagda till yrkesbrandkårer, där så kan ske. Nästa programpunkt gällde materielvärden där Riksförbundets konsulent Ramqvist kom med friska synpunkter och brandkapten Nilsson förde fram de lokala problemen. Diskussionen hade litet svårt att komma igång, varför ordföranden helt enkelt beordrade vissa mötesdeltagare att yttra sig, vilket visade sig vara en utmärkt metod.

Sedan bjöds man på kaffe och smörgås i Mölndals nya fina brandstation, som demonstrerades av brandchef Rambolt. I stationens verkstadsutrymmen hade brandredskapsfirmorna ordnat en förnämlig utställning och en del av redskapen demonstrerades också på gården. Särskilt stort intresse väckte några lätta utryckningsbilar på jeepchassier, tyvärr en oppnåelig dröm för många fattiga skärgårdskommuner. Under tiden hade våra fruar tagit en titt på Gunnebo vackra 1700-talsslott. På kvällen följde middag på Långenäns Vårdshus, där bl. a.

före brandchefen i Råda Arne Andersson talade och tackade för den fina guldmedalj han tidigare på dagen fått mottaga.

Söndagens övningar var förlagda till den eleganta nya brandstationen Källtorp i Göteborgs östra stadsdelar. Brandkapten Karder talade om modern slangvård och sedan besågs stationen i grupper med den inest imponerande delen, slangverkstaden, i full drift. Man fick följa slangens väg från lastbilsflaket, nedför en rostfri störträna till de rymliga blötläggningsskaren, vidare genom slangtvättmaskinen med en fart av 1 m/sek, provtryckning med 15 kg/cm² och upp i ett av de två torktornen med automatisk telfer. Den torra slangens väg var inte mindre intressant: automatiskt ned från tornet, i rostfri vagn till lagningsbordet, 25 m långt och helt klätt med Perstorpsplatta och med sju termostatjärn, som rullar utmed slangen. Sedan upprullning med maskin och in i hylor. Därifrån i sinom tid till packbord och sedan med hiss upp till vagnhallen. Låt oss inte glömma att det fanns möjlighet att blåsa talk genom gummerad slang och att man inte behöver lyfta slangen vid märkning under provtryckningen!

Källtorps brandstation.

skapet. Vad beträffar brandstationer och brandmateriel i övrigt har man så långt ekonomin tillåtit försökt hålla jämna steg med utvecklingen. Kommunerna har börjat inse tankvagnarnas betydelse. Alltflera sådana ingår i deras utryckningståg.

Så redovisas läget för dagen men med det tillägget, att frivillighetskänslan alltså måste anses såsom nödvändig, även om ett litet arvode erhålles numera. Erik Kylberg.

Den sakkunniga publiken var mäktigt imponerad över denna "slangvårdsfabrik" och avundsjuka suckar hördes från sämre lottade brandkårers representanter. Efter en svalkande "läsk" i vagnhallen (med automatiska motordrivna portar och mosaikintarsia på väggarna) var det dags för en avslutande demonstration av tornets och övningshusets möjligheter. Till sist kom regnet, men det föll utanför programmet! Ns.

Angus

P R E S E N T E R A R

NYHET

för Sverige

3,5 — 9 — 23 — 68 kg

9 kg Handapparat

PULVERDIMSLÄCKARE

MED

- Speciellt högeffektivt pulver
- Munstycke av ny typ för bättre och längre spridning
- Billigare omladdning
- Snabbaste omladdning

för brandkårer och industrier

BEGÄR OFFERT

Tillverkare: GEORGE ANGUS & Co, Ltd - LONDON

ENSAMFÖRSÄLJARE FÖR SVERIGE:

H. CHRISTOFERSON & Co

ARKADEN — GÖTEBORG

TELEFON 13 84 76

TELEFON 61 03 51

Jonsereds tillverkar även

76 $\frac{m}{m}$ (3") brandslang

*med samma goda egenskaper
som övriga Jonseredslangar*

mjukbehandlad
och krympt

effektivt
impregnerad
mot röta

extra vattentät

stor spräng-
styrka

Det lönar sig bäst

såväl ur ekonomisk som ur
säkerhetssynpunkt att köpa
högsta kvalitet brandslang:
Jonseredslangen med gar-
rantimärket 2 blå ränder.
Följande dimensioner till-
verkas:

25, 32, 38, 51, 63 och 76 mm

Se här protokoll

från reguljär provning av 76 mm:

Läckage på 5 m:s provlängd:

10 kg tryck under 1 min.:	0.00 liter
15 " " " 1 " "	0.01 " "
20 " " " 1 " "	0.04 " "
25 " " " 1 " "	0.05 " "

Slangen sprängdes först vid 40 kgs tryck

Auktoriserade återförsäljare:

Brissmans Brandredskap, Halmstad

AB Henrikssons Brandredskap, Stockholm — Göte-
borg — Malmö — Sundsvall — Jönköping

Odenius AB, Göteborg

AB Pumpindustri, Göteborg — Stockholm

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

Oljeeldsläckning

I Brandkårstidskrift nr 6/1956 har under-teknad lämnat några synpunkter efter erfarenheter från övningar i Göteborg med släckning av eldfarliga oljor.

Vi har även i år fortsatt med dessa övningar och nya problem tyckes alltid uppstå ju mera man sysslar därmed. Vi hade tidigare gjort något som liknade toppen av en oljetank med 30 cm hög plåt i en cirkel ned-satt i jorden och eldade olja i denna. I år ökade vi plåten till 1 meters höjd och c:a 80 m² eldningsyta. Härigenom blev ju den uppvärmda plåtytan betydligt större och medförde att släckningen blev avsevärt svårare.

I här aktuella släckningsförsök fylldes tanktoppen med c:a 1,5 m³ bergolja, vilken ju är en av de farligaste oljorna ur brand-synpunkt. Vi visste att det icke gick att släcka med vattendimma, vilket också *bild 1* visar. Vi försökte nu med två skumstrålar från KR 200 men blev ganska förvånade då det visade sig att skumbegjutningen icke medförde det ringaste resultat. Icke förrän mera skum insattes kunde branden släckas (*bild 2*).

Denna övning bevisade bara vad många visste förut: Skall man släcka en större olje-brand är det meningslöst att börja med mindre skumenheter i väntan på att större resurser anländer. Det är bara att slösa bort skum i onödan. Vid en större oljebrand, där man på förhand vet, att denna endast går att släcka med skum, måste man komma ihåg, att samla så många skumstrålar, som

inom rimlig tid kan anskaffas och *först när detta är gjort* slår man till på en gång. Under väntetiden kan man med till buds stående vattendimstrålar försöka med kylning eller hindra eldytans spridning. En oljebrand skiljer sig från en vanlig brand i fibrösa ämnen på så sätt, att vid den förra är det eldytans storlek som avgör eldens intensitet, men i det senare är det mera kvantiteter än bränslet som är utslagsgivande.

Nu har nog "eldsläckare" i allmänhet den inställningen, att skum är det allena salig-görande släckningsmedlet vid alla oljebränder, men så är icke fallet. De *tyngre* oljorna släcker man mycket lättare med vattendimma. Detta har vi vid flera tillfällen gjort vid verkliga eldsvådor vid oljekokerier. Innan man därför angriper en oljebrand bör man om möjligt göra sig underrättad om vad typ av olja det är som brinner.

Ett annat släckningsförsök gjordes med eld i cellulosa-förtunning (Thinner). Denna olja förekommer väl knappast i så stora anhopningar, men i detta fallet hade vi fått flera fat från en större sprutlackeringsverkstad. Släckningen av denna olja var synnerligen besvärlig och endast med skum kunde den släckas.

Jag nämnde i min förra artikel, att skydds-dräkterna icke voro hållbara utan voro utslitna efter några övningar. En typ som nu kom till användning tycktes bättre fylla våra fordringar. Den utgjorde ett utmärkt skydd och var efter flera övningar lika användbar.

Ivar Tollén.

Bild 1. Branden i bergolja kunde icke släckas med vattendimma.

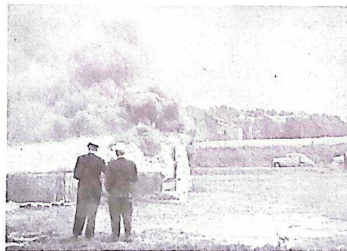

Bild 2. Först vid samlad, kraftig skuminsats kunde oljebranden slås ned.

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1950

7. (Dnr 142/1950 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande att vidtaga vissa brandskyddsåtgärder.

Länsstyrelsen i Uppsala län, sedan fråga uppkommit om föreläggande för *Aktebolaget Wallit* att vidtaga vissa brandskyddsåtgärder vid bolaget tillhöriga byggnader för tillverkning av träullsplattor i Skytortorp, resolution den 20/6 1949, förelade med stöd av 11 och 16 §§ brandlagen bolaget att, utöver redan verkställda eller påbörjade anordningar, vidtaga följande åtgärder till skydd mot brandfara inom ifrågavarande byggnader: 1) bostadslägenheten inom fabriksbyggnaden utrymmes eller avskiljes brandsäkert från övriga utrymmen i byggnaden; 2) den del av fabriksbyggnaden, där träullen förvaras och tillverkningen av plattor utföres, förses med brandsäkra väggar. Dessa åtgärder skulle vara verkställda före den 1/1 1950. Om bostadslägenheten icke utrymdes, skulle före den 1/8 1949 vidtagas följande åtgärder: 3) i bostaden anbringas lämpliga livräddningsanordningar, såsom stegar eller linor; 4) en med vatten ständigt fyllt pyttsspruta uppställs i bostaden; 5) utrymme under trappan förses med åtminstone flamskyddande beklädnad. *Regeringsrätten*: Enär tillfälle bör beredas bolaget att, innan slutligt beslut meddelas i målet, yttra sig över riksbrandinspektörens däri avgivna utlåtande, samt den ytterligare handläggning av målet, som på grund härav bör äga rum och jämväl eljest må finnas erforderlig, lämpligen bör äga rum vid länsstyrelsen, finner *Regeringsrätten* skäligt att med undanröjande av överklagade resolutionen visa målet åter till länsstyrelsen för ny behandling.

8. (Dnr 152/1950 Inr.-dep.)

Ang. brandordning.

Vid sammanträden den 30/10 1946 och 27/3 1947 beslöt *municipalfullmäktige* i *Tyringe municipalsambälle* antaga brandordning för municipalsamhället. Enligt 5 § i brandordningen skulle borganbrandkåren bestå av minst 18 man, varav minst 2 förmän. Hos länsstyrelsen i Kristianstads län hemställde samhället om fastställelse av brandordningen. I den 11/2 1948 avgivet yttrande anförde *riksbrandinspektören* bl. a., att brandstyrkan borde bestå av minst 24 man, varav minst 4 förmän. Sedan länsstyrelsen hos *municipalfullmäktige* hemställde, att den av riksbrandinspektörens föreslagna ändringen måtte antagas av fullmäktige, beslöt dessa vid sammanträde den 12/10 1948, att riksbrandinspektörens nämnda erinran ej skulle föranleda någon fullmäktiges åtgärd. I förnyat yttrande den 8/9 1949 vidhöll riksbrandinspektören sitt tidigare yttrande vad beträffade brandstyrkans storlek. Sedan länsstyrelsen därpå anmodat *municipalfullmäktige* att taga ärendet under förnyat övervägande, beslöt fullmäktige vid sam-

manträde den 17/10 1949 att icke vidtaga ändring av fullmäktiges tidigare beslut samt hemställa, att länsstyrelsen måtte fastställa det ursprungliga förslaget om en brandstyrka på 18 man, varav minst 2 förmän. *Länsstyrelsen*, resolution den 14/11 1949: Länsstyrelsen finner med hänsyn till den av *municipalfullmäktige* beslutade avfattningen av 5 § i förslaget icke skäl fastställa det underställda beslutet. Länsstyrelsen lägger *municipalfullmäktige* att inom 2 mån. från det länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft till länsstyrelsens inkomma med nytt förslag till brandordning. *Regeringsrätten* hemställde, att Kungl. Maj:t: ej måtte finna skäl att göra ändring i länsstyrelsens resolution. — Vid målets föredragning inför *Kungl. Maj:t*: i *statsrådet* den 7/7 1950 beslöts i enlighet med *regeringsrättens* hemställan.

9. (Dnr 183/1950 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande vid brandsyn.

Vid särskild brandsyn den 10/11 1949 i arrendatorsbostaden å *J. Ek* tillhöriga Sveanäs egendom i Alsters socken beslöt *brandsynenämnden* i socknen enligt ett den 15/11 1949 dagtecknat brandsyneprotokoll förelägga *Ek* att senast 10 dagar efter erhållen del av protokollet hava verkställt ommurning av murstocken till köksspisens och utfört rökgångarnas dragnig å vinden i enlighet med gällande bestämmelser, varvid angavs att rökrör icke finge utföras i större lutning mot lodlinjen än 45°. *Länsstyrelsen i Värmlands län*, där klaganden besvärdade sig med yrkande, att brandsynenämndens beslut måtte förklaras ogiltigt, enär detsamma icke fattats i laga ordning och icke grundats på någon brist, för vilken fastighetsägaren bure ansvaret, utslag den 8/2 1950, fann ej skäl vara anført, som föranledde ändring i klandrade beslutet, dock att den tid, inom vilken föreskrivna åtgärder skulle vara vidtagna, av länsstyrelsen bestämdes till den 1/7 1950. *Regeringsrätten*: ej annan ändring i länsstyrelsens utslag än att, enär den vid brandsynen meddelade föreskriften att vid rökgångarnas dragnig å vinden rökrör icke finge utföras i större lutning mot lodlinjen än 45° ej föranledes av uttrycklig bestämmelse eller eljest kunde anses påkallad, det i sådant avseende meddelade föreläggandet undanröjdes, samt att den tidpunkt, före vilken övriga föreskrivna åtgärder skulle hava vidtagits, bestämdes till den 1/1 1951. Av klaganden hos Kungl. Maj:t: framställt yrkande om åläggande för brandchefen i socknen att ersätta klaganden för hans kostnader å målet lämnade *regeringsrätten* utan avseende.

10. (Dnr 185/1950 Inr.-dep.)

Ang. tillsättande av en befattning som brandförman.

Vid sammanträde den 5/7 1949 beslöt brandstyrelsen i Sundsvall att till en befattning såsom brand-

Ni har väl inte glömt att prenumerera för år 1956?

TILL SALU

2 st Volvo brandbilar, typ LV 123 DS, 1943, med inbyggd kaross för 11 personer. Försedda med 800 liters vattentank och frontpump, kapacitet c:a 400 l/min, samt utskjutbar Wibe-stege. Vagnarna körda 1500 resp. 1900 mil. Telefon Skellefteå 606 00. Postadress: Boliden.

BOLIDENS GRUVAKTIEBOLAG
Inköpsavdelningen
Boliden

förman vid stadens brandkår fr. o. m. den 1/7 1949 antaga brandmannen vid kåren Gunnar Sagersten. Häröver anförde C. Crone, vilken anmält sig såsom sökande till befattningen, besvär hos magistraten i Sundsvall med yrkande, att brandstyrelsens beslut måtte upphävas och klaganden förordnas till innehavare av brandförmansbefattningen. Till stöd för besvären anförde klaganden bl. a., att han vore den mest meriterade av sökandena och att han av brandchefen i staden placerats i 1:a förslagsrummet till befattningen. Då anledningen till att klaganden icke blivit antagen till innehavare av befattningen torde hava varit hans ungdom, måste brandstyrelsens beslut betraktas som ett överskridande av styrelsens befogenhet vid förvaltningen av brandförsvaret. Genom beslut den 15/9 1949 yttrade magistraten: Vål framgår av handlingarna, att Sagersten tillhört borgarbrandkåren, C-kåren, under längre tid än klaganden. Med hänsyn till vad i målet upplysts rörande arten av tjänstgöring i denna kår måste emellertid de båda sökandena, vilka erhållit ordinarie anställning i brandkåren, klaganden den 16/5 1941 och Sagersten den 10/7 s. å., anses med avseende å tjänsteålder i stort sett likställda. På grund härav och då klaganden under sin anställning i brandkåren innehåft förordnande såsom brandförmän under betydligt längre tid än Sagersten och sålunda måste anses mest meriterad för ifrågakvarande befattning som brandförmän, finner magistraten, att klaganden bör erhålla förordnande å befattningen, och prövar förändringskälligt ått, med undanröjande av klandrade beslutet, visa målet åter till brandstyrelsen, som har ått för klaganden utfärda förordnande å brandförmansbefattningen ifråga. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, där Sagersten anförde besvär, utslag den 21/3 1950: Enär i målet icke ens påstått, att brandstyrelsens ifrågakvarande beslut skulle vara behäftat med fel, som i 76 § lagen om kommunalstyrelse i stad omförmåles, samt magistraten genom ått ingå i prövning av frågan om sökandenas inbördes lämplighet för befattningen överskridit sin befogenhet, prövar länsstyrelsen skäligt undanröja magistratens berörda beslut. Regeringsrätten lämnade besvären utan bifall.

Stig G. Holmberg.

Nytt bildband

"Vintertjänst" heter ett bildband, som Riksförbundet lät färdigställa för snart 10 år sedan. Det bandet har sedan en tid varit i stort behov av modernisering, och nyligen har sådan genomförts. Bildbandet

har vunnit väsentligt på den kraftiga överarbetningen och utökningen av antalet bilder.

Priset på bandet är kronor 10:—.

Rekvision sker hos Svenska Brandkärernas Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm C. Postgiro 48 70.

Ny blankett

"Underhållsinspektion. Pumpar", heter en ny blankett, som Riksförbundet i dagarna släppt ut.

Blanketten har till uppgift, att underlätta värden av brandkårens pumpar, att tjänstgöra som vägledning vid till- och översyn, samt att lämna den för brandkårens pumpmateriel ansvarige besked om utförd vård och de felaktigheter, vilka justerats resp. måste utföras på annat håll.

Blanketten, som säljes i block om 50 st., rekommenderas till anskaffning. Priset är endast kr. 3:— per block.

Rekvision sker hos Svenska Brandkärernas Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm C. Postgiro 48 70.

Insend omedelbart prenumerationsbeställning på Brandkärstidskrift!

Statens Brandinspektion

Meddelande nr 1956 9,

i vilket *brandkårens smalslångsutrustning* behandlas, har utkommit.

I meddelandet erinras om att arbetet med — bl. a. — den reviderade standardiseringen av smalslångsarmaturen pågår. I avvaktan på detta arbetes slutförande lämnas nu vissa preliminära rekommendationer för upphandling av smalslångsutrustning. Det är därvid den gummerade 1½" slangen i 20 (ev. 25) meters längder som rekommenderas, och detaljerade leveransvillkor lämnas.

Beträffande smalslångsstrålrören heter det att några i alla hänseenden fullkomliga strålrörskonstruktioner ännu inte kommit i marknaden. Med strålröret bör väl samlad 7, 10 eller 14 mm stråle kunna avgivnas. Vidare bör spridd stråle kunna avgivnas med en normal vattengivning å c:a 200 l/min. vid 7 kg/cm². Även ytterligare krav redovisas.

Vad kopplingarna beträffar angivas att dessa skall vara utförda i enlighet med gällande standard. Men varför vill man inte i meddelandet ge en klar rekommendation om att anskaffa SIS-märkta kopplingar?

Meddelande nr 1956: 10,

som behandlar *larmdräkter*, har likaledes utkommit.

En bestämd varning riktas i meddelandet mot användande av lättantändliga larmdräkter. Däremot anges att den gamla skärprocken med byxor av kraftigt ylletyg relativt väl fyller de krav, man kan ställa på en skyddsdräkt. Vad gäller borganbrandkårens anges: "Någon form av overall är här tänkbar". Samtidigt anges att materialet måste bättre än bomullstyg motstå hetta och brand.

Torsten Mohlins Stipendiefond

Influtna bidrag den 16/10—17/11 1956.

Brandkårens Kamratförening i
Alsterbo,
Bankeryd,
Västerbottens distriktsorganisation, insamling vid konferens,
Åseda,
Enköping,
Mjölby,
Hedemora,
Vreta Kloster,
Rydsgård,
Tidaholm,
Deje.

Å Torsten Mohlins Stipendiefond har hittills insatts kronor 33.742: 50.

Stipendiefonden

låg Torsten Mohlin varmt om hjärtat. Hedra hans minne genom att insätta ett bidrag på Postgiro 55 01 96

**Torsten Mohlins Stipendiefond,
Sturegatan 29, Statens Brandskola,
Stockholm Ö.**

Med hänsyn till pågående utredning rörande larmdräkter rekommenderas "att ställa eventuellt planerad nyanskaffning av larmdräkter något på framtiden". Samtidigt sägs, att därest nyanskaffning måste ske nu bör leverantören genom intyg från offentlig provningsanstalt kunna styrka att materialet i dräkten i såväl fabrikationsnytt som tvättat skick är svärantändligt.

I meddelandet lämnas även beskrivning på hur impregnering tillgår för att göra tyget svärantändligt.

Befattning som

Brandmästare

i Österhaninge kommun, Stockholms län, kungöres härmed till ansökan ledig.

Tjänsten är avsedd att tillsvidare betraktas som deltidstjänst med arvodesersättning och är icke pensionsreglerad.

Närmare upplysningar ang. tjänsten kan erhållas av brandchefen tel. 97 02 15 efter kl. 17.00, eller under nedanstående adress.

Ansökningar åtföljda av löneanspråk, tjänsteförteckning, betyg och övriga handlingar sökande vill åberopa skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 10 januari 1957, adress Malmvägen 20, Handen.

Handen den 17 november 1956.

Brandstyrelsen.

Litteratur

SEN 55 02 *Normer för telesignalanläggningar och telesignalkablar.*

Rekvireras från Sveriges Standardiserings-

kommission, Box 3295, Stockholm 3.

Pris: 9: — kr., häfte format A 5.

Den första delen av föreliggande publikation omfattar normer för utförande av telesignalanläggningar, d. v. s. alarm-, ringsignalanläggningar, elektriska manöveranordningar för fläktar m. m. Där anges isolationsbestämmelser, tillåtna temperaturstegringar, märkning m. m. I en separat paragraf behandlas särskilda föreskrifter för sådana anläggningar som avser att skydda liv eller egendom. Den andra delen upptar ett antal normerade typer av kablar avsedda att ingå i telesignalanläggningar av olika slag.

Bemärkelsedagar

- 70 år.
27/1 Wedell, V., brandchef, Nybro
- 60 år
20/1 Andersson, A. J., v. brandchef, Degerfors
- 50 år
1/1 Fagerholm, N., brandchef, Ljungby

PRENUMERERA

P Å

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

En nyinrättad befattning som heltidsanställd

Brandchef

i Köping kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 april 1957.

Kompetensstörningar enligt 7 § 2 mom. brandstadgan.

Tjänsten, som är ordinarie, är placerad i lönegrad 21. Beklädnadsersättning utgår med 528 kronor per år.

För innehavare av tjänsten gälla stadens tjänste- och pensionsreglementen (NTR 1954 och NPR).

Sökande, som önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för löneklassuppflyttning, skall ange detta i sin ansökan.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av de handlingar, sökanden önskar åberopa, skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 31 december 1956 under adress brandstyrelsens ordförande, förmannen Otto Gladh, Östanåsgatan 10, Köping.

Upplysningar lämnas av brandstyrelsens ordförande, telefon 106 02.

Köping den 15 november 1956.

Brandstyrelsen.

Tjänsten som

Brandchef

inom Sigtuna borgarbrandkår ledigförklarar för tillträde snarast. För tjänsten gäller, förutom vad i lag är stadgat, de föreskrifter, som finnas intagna i stadens brandordning. Arvode utgår enligt central överenskommelse med, f. n. 1.572 kronor per år jämte ersättning för brandsyn och event. beredskap.

För tjänsten fordras brandchefskurs kat. II el. III vid statens brandskola. Sökande kan event. på stadens bekostnad få genomgå dyl. utbildning.

Ansökningshandlingar med uppgift om tidigare tjänstgöring, ålder och referenser samt övriga uppgifter för bedömning av sökandens lämplighet, ställas till Sigtuna stads brandstyrelse, drätselkontoret, Sigtuna, senast den 2 januari 1957.

Upplysningar kan erhållas per tel. 0760/502 20, kamrer Wallin.

Brandstyrelsen i Sigtuna.

Notiser

Banderollen

har fr. o. m. detta nummer försvunnit som omslag vid tidskriftens utsändande. Den påse, i vilken tidskriften i fortsättningen kommer att försändas, hoppas vi skall skyddas tidskriftsexemplaren så att de nå vederbörande adressat i helt oskadat skick.

Som bilaga

till detta nummer följer Meddelande nr 37/1956 med "Övningsprogram för år 1957".

Innehållsförteckning

för år 1956 är inhäftad i detta nummer.

Pärmar till Brandkärstidskrift

finnas utförda i röd klot med riksförbundets emblem i guld på framsidan och tidskriftens namn och årtal på ryggen. På pärmsens 3:e sida är samlingsflikar fastsatta, där tidskriften under året kan förvaras.

Pärmar för äldre årgångar kunna även rekvereras. Uppgiv vid rekvisitionen önskat årtal. Priset är kr. 3:— per pärm + porto. Rekvisition hos AB Ystads Centraltryckeri, Ystad.

Offentliga Brandskyddsföreskrifter.

Även Ändrings- och kompletteringstryck nr 5 till "Offentliga brandskydds-föreskrifter", som nu utkommit, har blivit rätt omfattande (över 100 sidor). Sålunda ha två nya bilagor tillkommit.

Den ena bilagan avser detaljföreskrifter för gasol-installationer. I den mån kommunala gasverk av ekonomiska skäl nedlägga driften och på platser, där elenergien är dyr eller obefintlig innebär användningen av kondenserad petroleumgas en gynnsam lösning på uppvärmningsproblemen. Inom industrien har flaskgasen börjat ersätta annan tidigare använd komprimerad gas även vid svetsning. Erfarenheter från inspektioner ha tydligt visat att kändedomen om installationsbestämmelserna inte på långt när äro så spridda som installationerna. En gynnsammare utveckling kan säkert påräknas, när det i föreskrifterna rekommenderade förfaringsättet att installatörsfirmorna fortlöpande orienterar ortens brandchef om installationsbestämmelserna befinthet verkligen tillämpas.

Den andra bilagan omfattar elmateriel. Egentligen innefattar den icke något nytt utöver vad som redan finnes i boken. Den erhålles också delvis genom överflyttning av blad. Främst syftar den till att göra för brandfarliga rum tillåten elmateriel lättare identifierbar genom illustrationer. Att ett behov här förelegat visas av att initiativet kommit från flera bokinnehavare tillhörande kommunala brandkåren. Till dem vill jag framföra ett tack. Önskemål från handbokens tillämpare tillgodoses alltid, om så är ekonomiskt försvarligt.

I övrigt omfattar ändringen införande av de vid årsskiftet nya bestämmelserna för oljeeldning; nya, betydligt liberaliserade villkor för varmlufts-uppvärmning samt rekommendationer för anordnande av varmlufts-uppvärmda spannmålstorkar, en för var dag allt aktuellare fråga. Vissa bestämmelser, sedda

Register

över brandförsvarsmål i Regeringsrätten, redovisade i denna tidskrift år 1956.

Brandordning:

Fastställ. av brandordn. (Åstol)	2/1949, nr 4
" " (Åstorp)	4/1949, nr 5
" " (Osby)	5/1949, nr 6
" " (Nässjö)	8/1949, nr 7
" " (Tomelilla)	9/1949, nr 8
" " (Alby)	5/1950, nr 11
" " (Tyringe)	8/1950, nr 12

Brandskyddsåtgärd:

Inredning av verkstad, 33/1948, nr 1
Reparation av skorstenstock m. m., 3/1949, nr 5
Anordnande av utgång från ålderdomshem, 7/1949, nr 6
Förbud att använda viss lokal för verkstadsrörelse m. m., 10/1949, nr 8
Ändring av takstolssax m. m., 2/1950, nr 10
Omsättning av kakeglugnar, 3/1950, nr 10
Ändring av fabriksbyggnad, 7/1950, nr 12
Ommurning av murstock, 9/1950, nr 12

Brandstyrelsebeslut:

Klander av branddirektionsbeslut (entledigande av brandmästare), 6/1949, nr 6
Klander av brandstyrelsebeslut (storleken av sotningsdistrikt), 1/1950, nr 10
Klander av branddirektionsbeslut (inköp av brandbil m. m.), 6/1950, nr 11
Klander av brandstyrelsebeslut (tillsättande av brandförman), 10/1950, nr 12

Byggnadsföretag:

Aterställande av brandskadad byggnad, 3-4/1948, nr 1
Aterställande av brandskadad byggnad, 37/1948, nr 2
Bibehållande av byggnad, 38/1948, nr 2
Borttagande av viss inredning, 42/1948, nr 3
Uppförande av sågverksbyggnad, 43/1948, nr 3
Uppförande av magasinbyggnad, 13/1949, nr 9
Insättande av branddörr, 1-4/1949, nr 9
Anordnande av nytt yttertak, 4/1950, nr 10

Sotningstaxa:

Antagande av sotningstaxa, 1/1949, nr 4

Vindsinredning:

Anordnande av vindsinredning, 35/1948, nr 2
Borttagande av vindsinredning, 36/1948, nr 2
Ändring av vindsinredning, 39/1948, nr 3
Borttagande av vindsinredning, 40/1948, nr 3
Borttagande av vindsinredning, 41/1948, nr 3
Borttagande av vindsinredning, 11/1949, nr 8
Borttagande av vindsinredning, 12/1949, nr 9

Målen ha avgjorts under åren 1948—1950.
(Tidskriftens nr står sist.)

ur förebyggande brandskyddssynvinkel, avse befinthet av radioaktiva isotoper, markerande att boken inträtt i atomåldern.

I övrigt hava "godkännande"-bilagorna gjorts aktuella.

E.-S. Akerhielm.